

Af industriministeren (Henning Dyremose, fg.).

(Fremsat 14/12 88. Første behandling 13/1 89. Betænkning 2/2 89. Ændringsforslag nr. 1 af 8/2 89 uden for betænkningen af industriministeren).

I betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af industriministeren. (Se nedenfor).

Ændringsforslag

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag til lov om ændring af søloven og retsplejeloven (Arrest i skib)«

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget er en præcisering af, at lovforslaget, ud over en ændring af søloven, indebærer nogle konsekvensændringer af retsplejeloven.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1-3 og ændringsforslaget angående titlen, af industriministeren, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 78:

Forslag til lov om ændring af lov om frikommuner.

Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).

(Fremsat 2/11 88. Første behandling 10/11 88. Betænkning 2/2 89).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Erling Christensen (S):

Da Folketinget vedtog den første lov om frikommuner, skulle forsøgsperioden udløbe med udgangen af denne kommunalvalgperiode, altså med udgangen af 1989.

Som i Sverige blev Folketingets partier lidt bange for, at forsøgsperioden blev for kort, at man havde for kort tid til at få et ordentligt erfaringsgrundlag, og man forlængede derfor perioden til udgangen af 1993.

Ved førstebehandlingen af frikommunelovforslaget roste jeg frikommunerne for deres flotte indsats på trods af de mange hovsa-kasketter, et flertal her i Folketinget har trukket ned over øjnene på dem. Men mange ideer er blevet afprøvet. Vi kan jo se det af lovforslaget: Flere forsøgsansøgninger er allerede blevet overhalet af generelle lovforslag, både på socialområdet og på undervisningsområdet.

Om ændringsforslagene vil jeg sige, at Fremskridtspartiet foreslår, at alle kommuner efter tilladelse fra indenrigsministeren kan gennemføre frikommuneforsøg. Det kan vi da kalde en afpolitisering. Man foreslår bare at koble Folketinget fra. Der er jo ingen tvivl om, at lovgivningsarbejdet vil foregå lettere og hurtigere, hvis det kun er indenrigsministeren, der skal godkende, hvordan og hvilke forsøg den enkelte kommune kan foretage i forhold til borgerne.

Når Fremskridtspartiet stiller et sådant ændringsforslag, må vi jo tro, at partiet mener det

[Erling Christensen]

alvorligt, og vi andre skal så forholde os til ordene og indholdet. Når vi behandler forsøgsforslag fra frikommuner, så er det, fordi der skal godkendes ændringer i love vedtaget af Folketinget. Ikke alene mener Fremskridtspartiet altså, at det skal overlades til ministeren at ændre love. Det synes jeg er en interessant og overraskende melding om partiets politik. Fremskridtspartiet mener, at der skal være forskellige retstilstande fra kommune til kommune. Fremskridtspartiet ønsker vort land opdelt i 277 enklaver med hver deres regler. Hvor er retssikkerheden så henne?

Nu er det jo godt, at det slet ikke kan vedtages. Grundloven skulle nemlig i så fald ændres. Men vi må jo se på, om partiet så vil foreslå det.

Selv om der nu kører over 200 frikommuneforsøg i kommunerne, er der stadig ansøgninger, der ikke imødekommes af de forskellige ministerier. I svaret til Kommunaludvalget peger ministeren på fem hensyn, der skal være imødekommet, for at et forsøg kan godkendes.

Socialdemokratiets ændringsforslag, som imødekommer Ballerup Kommunes ansøgning om frikommuneforsøg, hvorefter unge kan tilbydes vederlagsfri tandpleje indtil det fyldte 20. år, tager alle fem hensyn i betragtning. Forsøget vil ikke være i strid med hensynet til borgernes retssikkerhed, sundhed og velfærd – tværtimod vil jeg sige. At forsøget vil være i strid med Folketingets og regeringens økonomiske politik, kan der umuligt være tale om. Ballerup Kommune har mig bekendt helt efterlevet regeringens henstillinger også på det økonomiske område. Der sker heller ingen indgreb i løn- og ansættelsesvilkår, ligesom forsøget også vil være udgiftsneutralt mellem kommunen og staten og mellem kommuner indbyrdes. Ja, en hurtig vurdering vil faktisk fortælle, at amtet vil kunne spare en smule.

Hvilke begrundelser er så brugt i Sundhedsministeriet for at afvise forsøget? Jo, Folketinget har vedtaget en lov om tandpleje m.v., der fastsætter en øvre grænse ved 18 år, og på den baggrund blev ansøgningen afvist i marts 1988.

Den nuværende sundhedsminister afviser igen forsøget i oktober 1988 og føjer til nævnte begrundelse yderligere, at de erfaringer, Ballerup Kommune ønsker at opnå, allerede foreligger i dag, og at den viden bl.a. indgik i vurderingsgrundlaget, da loven om aldersgrænsen på 18 år blev vedtaget i juni 1986.

Fra 1983 har Ballerup Kommune gennemført gratis tandpleje for unge, indtil de fylder 20 år. Mig bekendt er det tilbud kun givet i Ballerup. Altså må Sundhedsministeriets viden grunde sig på højst 3 års erfaringer fra Ballerup.

Da Folketinget forlængede frikommuneloven, var begrundelsen navnlig, at 4 år var for kort tid til at skaffe sig et ordentligt erfaringsgrundlag. Derfor holder sundhedsministerens afslag ikke vand. Det er ikke i overensstemmelse med Folketingets vurdering. At afvise et frikommuneforsøg med den begrundelse, at det strider mod lovgivningen, er jo, for at bruge indenrigsministerens egne ord, ganske i strid med livsnerven i frikommuneforsøget. Derfor har Ballerup Kommune og jeg i høj grad manglet indenrigsministeren som advokat over for sundhedsministeren.

»Vi skal fremme alle tanker,« sagde ministeren ved første behandling og tilføjede, at kommunen skulle have mulighed for afprøvning. Hvorfor, minister, har kommunens minister ikke været kommunens advokat? Har ministeren ikke bemærket, at Sundhedsstyrelsen er umiddelbart positivt indstillet over for forsøgsforslaget? Hvis ministeren mere har lyttet til private tandlægers frygt for manglende fortjeneste, så fremt Ballerup Kommune fik lov til at lave nævnte forsøg, så har ministeren ikke læst, hvad kommunen har skrevet. Jeg skal kort fortælle det: Af unge 16-årige, der ophører i den kommunale tandpleje, fortsætter kun 75-80 pct. i reglen med tandpleje hos private tandlæger.

Ud fra Ballerup Kommunes ikke helt fuldstændige opgørelse – som nævnt kun kort tids erfaring – viser det sig, at af 20-årige fra Ballerups udvidede tandpleje fortsatte 96 pct. med regelmæssig tandpleje hos private tandlæger. Samtidig peger kommunen på, at forsøget ikke vil koste noget særligt. Tværtimod peges der på, at det vil betyde forbedret ressourceudnyttelse i den kommunale virksomhed.

Hvis jeg har forstået et af de mange kvalitetsmæssigt forskellige regeringssignaler til de danske kommuner, så er det bedre udnyttelse af skattepengene, det handler om. Hvad tøver ministeren så for? Hvorfor kommer ministeren ikke i gang med at være kommunens advokat? Fortæl Folketingets medlemmer, at der skal stemmes for Socialdemokratiets ændringsforslag, så skal vi nok i Socialdemokratiet rose mi-

[Erling Christensen]

nisteren for mod og mandshjerte, i det mindste hvad angår frikommunerne.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Den socialdemokratiske ordfører siger, at det er mit ansvar at fungere som advokat for kommunerne og skaffe hjemmel til frikommuneforsøg. Det, det drejer sig om konkret, når vi taler forsøgsprojekter, er at skaffe den fornødne hjemmel. Her må jeg sige til Socialdemokratiets ordfører, at jeg ikke kan tilslutte mig Socialdemokratiets ændringsforslag om, at der i frikommuneloven skal skabes hjemmel for et forsøg med højere aldersgrænse for kommunal tandpleje, og det skyldes, at der allerede er hjemmel i tandplejeloven til, at sundhedsministeren kan godkende et sådant forsøg.

Spørgsmålet om en eventuel godkendelse af et forsøg af den pågældende karakter bør derfor vurderes på grundlag af denne lov, og jeg finder ikke grundlag for at optage endnu en hjemmel til et sådant forsøg i frikommuneloven.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

Jeg synes, det er en dårlig undskyldning, indenrigsministeren kommer med. Når Sundhedsministeren ikke vil give tilladelse til et forsøg, så er det indenrigsministeren, der i medfør af frikommuneloven kan gå ind og give denne mulighed, og det er her i Folketinget, vi kan gøre det.

Jeg nævnte den afgrænsning af frikommuneforsøget. Det er en negativ afgrænsning. Og det indebærer i hvert fald, at ønsker om frikommuneforsøg i princippet skal imødekommes, medmindre de nævnte hindringer foreligger. Og det hørte jeg ikke ministeren komme ind på.

Jeg vil gerne citere, hvad den daværende indenrigsminister sagde i forbindelse med den første frikommunelov i Danmark, nemlig ved fremsættelsen af forslag til lov om frikommuner i november 1985. Da sagde den daværende indenrigsminister:

»Vi er i regeringen enige om at fastholde den meget åbne linje i frikommunearbejdet, og det betyder, at der er medtaget bestemmelser på lovforslaget, som giver mulighed for forsøg, hvis perspektiver muligvis ikke finder udelt tilslutning fra Folketingets side.«

Hun fortsatte:

»Jeg vil meget gerne stærkt understrege betydningen af, at vi fra regeringens og Folketingets side stiller os imødekommende også over for frikommuneforsøg, hvis indhold vi måske ser skeptisk på.«

Og videre sagde hun:

»Det må så ved forsøgets afslutning vise sig, om der er politisk tilslutning i Folketinget til at lade forsøgsresultatet danne grundlag for ændringer i lovgivningen.«

Det er altså helt klart regeringens linje at være imod den frikommuneforsøgsansøgning, som Ballerup Kommune har indsendt. Der er intet i frikommuneloven, der hindrer, at det sættes i gang. Altså må jeg konstatere, at regeringen ikke lever op til det, der står i frikommuneloven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 14 stemte for, 112 imod.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 16 stemte for, 99 imod.

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes, idet 16 stemte for, 100 imod.

Ændringsforslag nr. 4

forkastedes, idet 16 stemte for, 100 imod.

Ændringsforslag nr. 5

forkastedes, idet 53 stemte for, 62 imod.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 107:

Forslag til lov om kommunale valg.

Af indenrigsministeren (Thor Pedersen).

(Fremsat 17/11 88. Første behandling 22/11 88. Betænkning 3/2 89).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Bakholt (S):

De ændringsforslag, som Fremskridtspartiet har stillet, vil vi stemme imod. De strider mod det synspunkt, vi har i Socialdemokratiet, og den grundholdning, vi har. Derimod kan vi stemme for de ændringsforslag, som er stillet af indenrigsministeren.

Ved førstebehandlingen sagde jeg om valgbarhed, at jeg ikke mente, at det forslag, som ministeren her var kommet med, var det allerbedste. Jeg gav udtryk for håbet om, at ministeren var indstillet på at forhandle med os for at finde en bedre løsning, så vi kan få den sag rigtigt på plads.

Vi har haft nogen diskussion i udvalget angående dette spørgsmål, og jeg er blevet endnu mere overbevist om, at den løsning, som ministeren har foreslået, ikke er den rigtige. Det vil sige, at jeg ikke mener, at ministeren har haft nogen heldig hånd med udformningen af netop dette afsnit i forslaget til den kommunale valglov. Den vil komme til at behandle folk forskelligt; der vil komme nogle forskelle mellem vælgerafgørelserne, og hvad Valgbarhedsnævnet kommer til at træffe af forskellige afgørelser.

Vi har imidlertid endnu ikke opgivet håbet om, at vi kan finde en løsning på det problem, og hvis ministeren er indstillet på det, tror jeg også, det kan lade sig gøre at finde en løsning, der er bedre end den, der er foreslået i lovforslaget.

Derfor skal jeg anmode om, at lovforslaget går tilbage til udvalget igen mellem anden og tredje behandling.

Bjørn Poulsen (SF):

Vi kan i SF ikke stemme for de af Fremskridtspartiet stillede ændringsforslag. Der er ingen grund til at argumentere mere for det. Der er så meget imod vores holdning, som noget overhovedet kan være.

Med hensyn til de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag gælder de jo noget, som der har været en del debat om. Specielt har Københavns og Frederiksberg Kommuner gjort nogle indsigelser imod det.

Vi har overvejet, hvad vi skulle gøre, fordi man jo ikke kan komme uden om, at nogle af de argumenter, der er kommet fra både Københavns og Frederiksberg Kommuner, er reelle problemer. På den anden side skal man stille den slags tekniske problemer op over for spørgsmålet om ensartet behandling af vælgerne. Uanset om man kan møde frem eller man skal afgive stemme i sit eget hjem eller på institution eller lignende, mener vi, at det må veje tungest, at der bliver en ensartet behandling af vælgerne, og derfor støtter vi indenrigsministerens ændringsforslag.

Problemet valgbarhed er en af de knaster, vi ikke har fået klaret af endnu, og vi har da også i SF diskuteret dette problem meget. Der foreligger flere forskellige muligheder: vi har ministerens forslag, vi har det nuværende system, vi har små ændringer i det nuværende system, der kunne tænkes foretaget, og vi har forslagene fra det udvalg, der har arbejdet med forberedelsen af denne valglov.

I SF har vi kredset os ind til, at der er to forslag, som vi synes har en vis interesse, og som vi i hvert fald godt vil kigge positivt på. Det er dels ministerens forslag, dels forslaget fra Valglovsudvalget om det automatiske tab af valgbarhed ved og efter en straf på 30 dages hæfte.

Spørgsmålet om værdighed er jo et begreb, der er meget svært at have med at gøre. Vi kan bare tænke på de problemer, vi har haft i Folketinget med, hvordan man skal definere det, og det er klart, at når man så skal definere det så bredt, som vi skal i forhold til valg til amtsråd og byråd og kommunalråd, så gør det naturligvis tingene endnu sværere.